

Medijima

U Zagrebu, 10. siječnja 2010.

IP - 7/2010

PREDSJEDNIČKI IZBORI – II. KRUG **Priopćenje GONG-a o tijeku izbornog dana do 18.00 sati**

GONG svoja opažanja o izbornom danu temelji na dojavama svojih promatrača te neanonimnim prijavama građana.

GONG današnje izbore promatra u cijeloj Republici Hrvatskoj na uzorku od 10% biračkih mjesta odabranih statističkom metodom, u Bosni i Hercegovini s 10 mobilnih timova, te u Francuskoj, Njemačkoj, SAD-u i Švicarskoj.

Do 18.00 sati GONG je zaprimio izvještaje s 572 biračka mjesta.

Otvaranje biračkih mjesta, kao i izborni dan općenito protekao je bez većih problema i u skladu s propisanim procedurom. Rad biračkih odbora ocijenjen je većinom kao vrlo dobar, uz iznimke (listići nisu pomiješani, posloženi lepezasto i okrenuti licem prema dolje - mahom dojave iz Dalmacije, nepoznavanje procedure oko promatrača - Sjeverna Hrvatska i Istra; manje greške u radu odbora, Hrvatska i BiH).

Primijećeno je da su **birački odbori vrlo dobro educirani**, no na nekim mjestima educirani su samo predsjednici biračkih odbora te njihovi zamjenici.

Promatrači su tijekom cijeloga dana bilježili nešto viši odaziv u BiH zbog čega su se već rano jutros počele stvarati gužve na biralištima, a najveće su gužve tijekom dana zabilježene u Grudama i Mostaru. Ipak, unatoč velikim gužvama i čekanjima, izbori se provode u mirnoj atmosferi, a birački odbori prema ocjenama promatrača GONG-a svoj posao rade profesionalno. Na pojedinim mjestima u Mostaru se povremeno, zbog gužvi, javljaju napetosti u slučajevima kada se osobe ne nalaze na popisu birača ili zbog neodlaska članova biračkog odbora u posjet starima i nemoćnima.

U Ljubuškom (BM u osnovnoj školi) je biraču izdan novi listić nakon što je rekao da je pogriješio. Promatrači GONG-a su reagirali i stavili primjedbu na zapisnik. Na svim biračkim mjestima u Čitluku je tijekom ranog poslijepodneva ponestalo Popisa za glasovanje. Po odobrenju konzulata u Mostaru, birački odbori kopirali su popise. Nakon što je GONG obavijestio DIP o događajima, pokrenuta je akcija da se dio materijala iz Mostara prebaci u Čitluk.

Na biračkom mjestu u Mlaci (Ratkovec) promatrači su zabilježili izdavanje listića bez identifikacije, a u Brodarici su zabilježeni slučajevi obiteljskog glasovanja. Na oba mjesta promatrači GONG-a su uložili primjedbe u zapisnik te je GONG obavijestio nadležna izborna povjerenstva.

Izuzev navedenog, nije bilo dojava o kritičnim situacijama na biralištima te možemo ocijeniti da se izbori odvijaju u mirnoj i staloženoj atmosferi.

Kao posebne probleme možemo spomenuti činjenicu da se određeni broj biračkih mjesta u Slavoniji i BiH nalazi u neadekvatnim prostorima, u kojima često nema grijanja, a dodatne probleme u Hrvatskoj uzrokovale su i poplave, zbog čega su biračka mjesta bila teško dostupna.

GONG je do 18.00 sati zaprimio i određeni broj **poziva i mailova građana koji su revoltirani nemogućnošću glasanja**. Riječ je o problemima s popisima birača (neupisanost), o problemima u vezi glasanja bolesnih i nemoćnih osoba, te o nemogućnosti glasanja izvan mjesta prebivališta. Ponovno je kao problem uočena

činjenica da se ne organizira glasanje za birače u bolnicama, stacionarima i staračkim domovima te tim građanima nije omogućeno da glasuju, dok se primjerice redovito organizira glasanje za osobe u zatvorima ili na brodovima. Građani su nam dojavili da u nekim slučajevima nije osigurana tajnost glasanja (zbog načina na koji su postavljeni paravani), da listići nisu promiješani i okrenuti prema dolje te u jednom slučaju da su izlazne ankete provođene u samoj prostoriji u kojoj se odvija glasanje (u Stupniku) te je kontaktiran DIP, nakon čega su anketari izmješteni izvan birališta. Također građani su javili i o glasanju bez identifikacije birača te o tome da je na listi kandidata izvješenoj na biračkom mjestu zaokružen broj ispred imena jednog kandidata. U svim slučajevima kontaktirana su nadležna izborna povjerenstva te nam je rečeno da će problemi biti riješeni.

No, GONG već dva dana zaprima brojne **dojave o kršenju izborne šutnje**, slijedom kojih možemo zaključiti da je izborna šutnja kršena od strane oba kandidata.

O kršenjima od strane Milana Bandića najviše je dojava s područja Zagreba i okolice, mada je bilo i brojnih prijava iz drugih dijelova Hrvatske (Osijek, Split, Bjelovar...). Riječ je uglavnom bila o dijeljenju letaka i slanju sms poruka. Dodatno, na području grada Zagreba i okolice (Zagrebačka županija), građani su jučer u velikom broju zaprimili nefrankirane omotnice s pismima adresiranim na njih u kojima im se kandidat Milan Bandić obraća kao nezaposlenima, kao obrtnicima ili kao osobama s invaliditetom i poziva ih da glasuju za njega. Osim što je riječ o kršenju izborne šutnje, također je riječ i o kršenju Zakona o tajnosti osobnih podataka te pozivamo Agenciju za zaštitu osobnih podataka da reagira po ovom pitanju i ispita na koji je način kandidat, odnosno njegov stožer, došao u posjed osobnih podataka građana.

Također, građani iz Zagreba su dojavili da su jučer zaprimili pisma „Zašto ne bi trebalo glasovati za Josipovića?“ od nepoznatog pošiljatelja te da su danas primili pismo Glasajte za Bandića, također od nepoznatog pošiljatelja. Iz Samobora smo zaprimili prijavu o lijepljenju plakata na kojima se navode argumenti ZA Milana Bandića te PROTIV Ive Josipovića.

No, tijekom današnjeg dana bilo je više dojava o kršenju izborne šutnje i od strane kandidata Ive Josipovića. Prvenstveno je riječ o dojavama o zaprimanju sms poruka s pozivom da se glasa za tog kandidata, a koje su slane od strane SDP sms sustava (uglavnom dojave s područja Zagreba, ali i nekoliko drugih gradova). Također, primili smo i prijave građana da im je iz stožera Ive Josipovića nuđen prijevoz do biračkog mjesta (Zagreb, Split). Iz Pule javljeno da je zaprimljena poruka od strane IDS u kojoj se navodi podrška Ivi Josipoviću.

Iz Varaždina je stigla dojava da je ispred biračkog mjesta dijeljen letak „Hvala što ste glasali za Ivu Josipovića“.

Uz to bilo je i dosta prijava o tome da se na javnim mjestima (na ekranima) prikazuju promidžbeni spotovi kandidata (Bandić – na više mjesta u Zagrebu, u Virovitici; Josipović – u Osijeku).

Dodatno, popriličan broj poziva i e-mailova odnosio se na **postupanje osoba iz crkvenih redova**, odnosno činjenicu da je vjernicima na misama dijeljen letak pod nazivom „Zašto Ivo Josipović NE!“ (Karlovac, Varaždin) te da su župnici prilikom blagoslova kuća sugerirali građanima da glasuju za Milana Bandića, odnosno nikako ne za Ivu Josipovića (Zagreb – Dubrava, Čučerje) ili da su to činili tijekom mise (Zagreb, Palmotićeva; Gotalovo, Munchen).

Što se tiče medija, zaprimili smo jučer prijave da su na teletekst stranicama OTV-a te Osječke i Vinkovačke televizije bili objavljeni članci u vezi kandidata („Bošnjaci za Josipovića“, „Bandić razvlašten u Holdingu“...) te da su u programu Radija Marije voditelji govorili da treba glasati za Milana Bandića. Tijekom današnjeg dana primili smo dojavu da je satelitska postaja iz BiH „Lijepa naša“ emitirala predizborne poruke Milana Bandića.

Sljedeće priopćenje koje će uključivati podatke o zatvaranju biračkih mjesta i tijeku prebrojavanju glasova bit će poslano do 21:30 sati.

Sandra Pernar
Izvršna direktorica

A handwritten signature in black ink, reading "Sandra Pernar".